

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Chronologia Monasteriorum Germaniæ Præcipuorum Ac Maxime Illustrium

Brusch, Kaspar

Nürnberg, 1682

Augia Dives, vulgo die Reichenow/ ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-38166

Reichenau.

AUGIA DIVES, vulgo die *Reichenow*/ olim *Sindleofana*, ut *Naucerus* refert, à Gallico quodam præfecto *Sindelesio* sic dicta, qui insulam istam *S. Pyrminio* excolendam incolendamq; dedit. Insignis insula est, lacus *Cellensis*, Veneti aut inferioris *Bodamici*, quæ abest à *Constantia* urbe hæcenus imperiali, nunc (miro fato) *Austriaca*, per spatium dimidii miliaris, & habet in longitudine miliare dimidium *Germanicum*, ac tres in se parochias, vineta verò egregia, omnis generis fructus in summa copia. In ea longe florentissima insula fundavit & construi curavit annum *Christi* circiter 724. *S. Pyrminius* Episcopus *Meldensis* in provincia *Senovensi*, auxiliis ac subsidiis *Caroli Martelli* (qui *Caroli Magni* avus, *Dux Barbantia* ac *Namurci* erat) præclarum ac nobilissimum *Monasterium Benedictinæ* professionis, in quod assumi primum solebant tantum principes, Comites ac Barones, ut hi illic educarentur, ac erudirentur à prima infantia ad adolescentiæ usq; tempora. Tum enim bene institutis ac libere educatis integrum ac liberum erat prodire iterum, & vel uxores ducere, vel aulas Principum & militiam sequi. Equitum verò ac civium liberi admittebantur nulli. Erat igitur tantum principum ac sublimi stirpe natorum schola ac pædagogium quoddam. Hodie promiscue omnis generis homines recipi solent. Id autem cœnobium adeo potens ac opulentum fuit olim, cum ex Regum & Imperatorum donationibus, tum ex diligenti *Oeconomix* administratione: quod ejus loci *Abbas* *Romam* petiturus singulis noctibus in suo proprio domicilio, quoad *Romam* attingeret, pernoctare potuit: & annuos redditus aureorum sexaginta millium habuisse dicatur: unde dives *Augia*, quasi

Carolus Martellus quis fuerit.

Principes Juvenes quondam in Monasteriis educati.

Quid Germanis notet.

Ulmadaur Augia diviti.

opulentus ager aut opulentum pratium (id enim *Germanis* *Ow* dicitur) dici & cognominari meruit. Huic *Abbatix* per se jam opulentissimæ dederunt *Pipinus* pater, & *Carolus Magnus* filius, liberalissimus ille pietatis *Christianæ*, *literarum*, & *Scholarum* patronus, totum *Pagum Ulmensem* cum omnibus ad eum pertinentibus decimis, libertatibus ac possessionibus: ita ut per multos annos hujus cœnobii potestati ac jurisdictioni tota *Ulm-*

men-

mensis Respublica parere cogeretur. Quia de re, & quomodo Ulmenfes monasticum hoc jugum vicissim excusserint, qui plura legere volent, videat quæ *Naucerus* ac *Sebastianus Francus* anno-
 tarunt. Nulli in ea insula sunt serpentes, nulli lacerti, nulli ^{In Augia}
 bufones, idq; *S. Primum*, primum ejus loci Abbatem, effe- ^{veneno-}
 cisse ajunt. Si verò tale aliquod animal aliunde isti Insulæ infer- ^{sum ani-}
 tur, vivere diu non potest. Narrant, ibi situm esse *S. Marci* cor- ^{mal. S.}
 pus, etsi id habere se Veneti etiam jactitent. Quoties ergo *Mo-
 nachii ejus loci Missam celebrantes recitaturi sunt Evangelium ^{in Augia}
 aliquod ex *Marco* desumptum, non canunt, Evangelium secun- ^{sepultus}
 dum *Marcum*, sed secundum istum, monstrantes tumulum, in ^{creditur.}
 quo cubare creditur. Fuit ibi in inferioris cellæ templo, veteris ^{Alemanni}
Alemanni vel *Herculis Alematici* à Germanis olim culti ido- ^{Idolum.}
 lum, id *D. Maximilianus Imperator* Anno Christi 1511. ad ^{Carolus}
Oenipontem transferri jussit. Sepultus est in ejus majori tem- ^{Crassus,}
 plo Romanorum Imperator *Carolus Crassus Neydungi* ad ^{ubi sepul-}
Danubium à ministro suo trucidatus, anno Domini 888. Donavit ^{tus.}
 hoc ipsum coenobium liberalissime etiam illustrissima *Domina*
Hedowigis, Henrici Aucupis Romanorum Imperatoris ac *Saxo-*
rum ducis filia, *Eberhardi Comitis de Eberstein* in *Suevia* re-
 licta vidua, quæ anno Christi 956. In Duello arce *Hegoviana* vi-
 tam agebat. Dedit hoc coenobium Episcopos plurimis *Ger-*
maniae Cathedralibus Ecclesiis, imprimis *Constantiensi* ac *Ar-*
gentinensi: præcipue verò etiam *S. Wolfgangum Ratisbonensi*
Diecepsi. Summa ejus loci *Basilica* cœpta est ædificari anno Do-
 mini 1172. sub Abbate *Diethelmo, Barone de Krenkingen*. Gu-
 bernatores ac Abbates à prima ejus origine ad hæc nostra usq;
 tempora hi inveniuntur cum annalibus suis breviter annotati.*

1. *S. Pyminius*, Episcopus *Meldensis*, constituitur primus
 ejus loci Abbas à *Carolo Martello, Caroli Magni* avo, anno
 Christi 724. Ejicitur ex abbatiâ à *Theobaldo, Alemannorum &*
Sueviæ Duce, anno Domini 727. Secedit in *Alfatiam*, ubi etiam
 aliquandiu docuit, & aliquot coenobiorum author, aut instaura-
 tor potius extitit. Mortuus est in *Hornburgo Vestriæ* coeno-
 bio, non procul à *gemini pontis Civitate* sito, in quo terræ red-
 ditus est.

2. *Etho nobium.*

Brunshij

Chronologia
 Monasterio

in Germania

S. M.

2. *Etbo* vel *Otho*, Comes *Brigoviae*, *Chronographis* *Argentinensibus* omnibus unanimiter consentientibus, *Habsburgius*: aliis vero ex *Ethiconis* *Alfatiae* ducis genere ortus, *Monachus* primum, postea *Abbas* *Vallis S. Georgii*, missus est à *S. Pyrminio* ad *Augiae* divitis gubernationem, cui cum pie & prudenter præfuisset annis septem, & *Abbatiam* anno *Domini* 734. resignasset, vocatus est paulo post à *Carolo Magno* ad *Argentinensis* *Episcopatus* clavum. Creditur autem *Episcopo* *Gaudoni*, non *Wandeltrido* successisse: alioqui enim numeri annorum minus convenirent, quod candidus lector in nostro *Episcopatu* tom. 2. facile emendabit. Etsi fieri potest, ut bis *Episcopatu* præfectus sit, quod aliis etiam *Episcopis* accidit non semel. Hic *Abbas* cum insignem haberet in *Augia* divite scholam (ut erant omnia *Monasteria* antiquitus oratoria ferè & scholæ, in quibus pietas, doctrina, virtus & religio florebat ut quam maxime) miserunt ad eum *Legatos* *Dux* superioris *Rhetiae*, *Duces* *Bavariae*, & *Alfatiae*, petentes personas & libros ad instauranda *Monasteria*, & similia veræ doctrinæ ac virtutis domicilia in suis provinciis erigenda: quibus gratificari volens *Etho* divisit libros ac discipulos suos in quatuor partes: unam partem suo referens *Monasterio*: secundam ad inchoandum *Fabarianum* *coenobium* in *Rhetia*: tertiam ad *Altaheim* in *Bavariam*: quartam ad *Murbachium* in *Alfatiam* superiorem misit: singulis locis duodenos assignans *Monachos*, & unum gubernatorem seu *Abbatem*. Cumq; à *Carolo* *Episcopus* *Argentinensis* designatus esset, & eò proficisceretur, duxit secum ex *Augia* aliquam etiam *Conventualium* suorum partem, in cuius gratiam renovavit & de novo condidit in *Alfatia* *Cellæ* *Monachorum* vetustissimum *coenobium*, cui de suo jam nomine aliud nomen faciebat, ut appellaretur *Ethonis* *Monasterium*, vulgo *Ettenheimmünster*, de quo infra.

Quatuor
schole ex
Augensi
plantan-
tur.

Etten-
heim-
münster.

3. *Kebo* eligitur ab *Othone* in *Abbatem* divitis *Augiae* anno *Domini* 734. Is immoderate ac tyrannico potius quam paterno more præfuit, tantum duobus tamen annis. Obiit subitanea morte: sub eo locus iste prius *Sindlefolou* quasi *Sindeli* *Augia*

Augia dictus, propter immensas quibus accreverat jam divitias & quotidianas accessiones Dives Augia appellari coepit.

4. *Ernsfridus*, alibi Ehrembertus, anno Domini 736. electus est Caroli Magni jussu, & in Abbatem hujus coenobii, & in Episcopum Constantiensem. Praefuit utriq; loco ad annum Christi usq; 746. quo una cum vita utriq; dignitati valedixit. Alii vocant Eribertum.

5. *Sidonius*, aliis Sinodius, praefuit ab anno Christi 746. ad annum Christi usq; 760. Constantiensi Episcopatu, ac Abbatiae divitis Augiae. Is Diaboli instinctu cum Warino & Ruthardo Comitibus consultavit de S. Othmaro Sangallensi Abbate exauthorando, qui a Pipino Rege Abbatiae S. Galli praefectus erat. Sed ultus est tantam injuriam Deus, qui venientem ad Sangallense templum adortus, torminibus ventris ita eum invasit & exercuit, ut paucis diebus post, foedissimo mortis genere interiret, ita foetens, ut nemo ferè funus ad Augiam comitans illi adesse posset. Sepelitur in Augia. *Hermannus Contractus*; Monachus Sangallensis & celebris Chronographus, ante aram S. Galli statim eum dysenteria periisse & concidisse dicit.

6. *Joannes* constituitur a Pipino anno 760. in Episcopum Constantiensem, Abbatem vero & Sangallensem & Augiensem. Et hic primus, *Hermanno Contracto* teste, utrumq; Sangallense videlicet & Augiense Monasterium, ab omni jugo Episcopali liberum ac immune reddidit, quod impetravit a Pontifice Max. Adriano primo, sub Carolo Magno, & Hildegarde Regina, & Heroldo Comite anno 780. Praefuit uno & viginti annis. Obiit plenus dierum anno Domini 781. Sepelitur in Sacello S. Chilianii.

7. *Petrus* eligitur a fratribus Conventualibus anno Christianae redemptionis 782. Homo senex ac decrepitae aetatis, praefuit quinque annis. Romam petens Psalterium 70. interpretum consequutus in Augiam detulit.

8. *Waldo* eligitur & constituitur favore Caroli Magni anno 787. ex Abbate Sangallensi in Abbatem etiam Augiae, ubi praefuit 19. annis. Factus postea Ticinensis Ecclesiae in Italia Episcopus,

E

pus,

*Vindicta
divine
propter
injuriam
illatam
exem-
plum.*

*Augiense
Monast.
quando a
Jurisdic-
tione E-
piscopali
libera-
tum.*

*psalteri-
um 70.
Interpre-
tum.*

Brulohij

*Chronologia
Monasterio
rum Germaniae*

S. III

x

*Mons
Suevus
hodie, dicitur
Dug.*

pus curavit scribi multos libros, & ejus tempore venerunt ad cœnobium multi ex omnibus Germaniæ partibus Monasterium professuri, qui secum afferebant optimos libros, quibus Bibliotheca quotidie augmentabatur. Hujus temporibus obiit, & in Augia sepultus est honorifico Mausoleo, & in choro summi templi ad dextram, misericors, munificus & Christianus Comes Geroldus à Pussen, arcis insignis (quæ in media Suevia sita, antiquitus Suevia dicta est, & Sueviæ Principum avita sedes fuit) Baviaræ, item & Sueviæ præfectus, Caroli Magni vexillifer & Consiliarius, trucidatus ab Hunnis, contra quos fortiter ac strenue dimicarat, ingens Augiensis Abbatiae benefactor. Cujus filius, Bertholdus de Pussen, advocatia cœnobii exutus legitur. Waldo Ticinensem Episcopatum deserens ad Basiliensium tandem Ecclesiæ gubernationem à Carolo Magno evectus est. Fuit is hujus Caroli confessor, missus aliquando legatus in Corsicam Insulam ad Regulum quendam Hierosolymitanum. Resignavit tandem has dignitates omnes anno Domini 806. cum haberet Eginonem Constantiensem antistitem valde injurium, & Lutetiam sese conferens, reliquum vitæ ibi in S. Dionysii præpotente cœnobio exegit privatus. Ejus temporibus confirmavit, & auxit Carolus Magnus, Rom. Imperator Germaniæ & Galliarum Rex, fundationem ac dotationem Augiensis Monasterii, factam prius ab avo Carolo Martello, Galliarum Rege ac Pipini parente: id factum est anno 803.

9. *Hetto vel Hatto*, sapiens, doctus, sanctæq; conversationis Monachus ac presbyter, constituitur à Carolo Magno Imp. & Episcopus Basiliensis, & Abbas divitis Augiæ. Præfuit Episcopatu sedecim annis, Abbatiae septendecim, & utramq; dignitatem resignans, privatus postea vixit ad annum Christi usq; 836. quo mortalium hominum consuetudini valedicens ad meliorem vitam emigravit. Fuit Carolo Magno Imperatori charissimus, qui misit eum legatum Constantinopolim ad Imperatorem Nicephorum, cum Hugone & Haione Comitibus, anno Domini 811. Consecutus est privilegium à Carolo Magno eligendi advocati unde velit, & ejusdem etiam dimittendi. Sub hoc

hoc Abbate plurimum benefecit huic cœnobio Carolus Magnus, liberalissimus ille plurimorum monasteriorum fundator, Episcopatum item Treverensis, Coloniensis, Moguntini, & Salisburgensis liberalissimus donator. Dono dedit enim huic cœnobio pagos, Ulmensem, quem regiam villam suam appellat, Elchingensem, Hochstetensem, Schocheimensem, Glaheimensem, Berggheimensem, & Luteringsensem: cujus donationis adhuc habetur exemplar in Augia divite, quam Imperator ibi Insulam Sindlehesow appellat. Facta est hæc donatio anno 813. advocatiæ præsentente Adalberto Comite Brigantino, Moguntia in consensu omnium aut præcipuorum imperii Consiliariorum & senatorum. Quomodo vero Ulma sese iterum ex hac servitute explicuerit, & facta sit urbs Imperialis, id scribunt *Naucerus* latine, *Francus* in sua Germania Germanice, & copiosius, quàm *Naucerus*. Idem ille Hetto Abbas & Episcopus construxit in Augia divite insignem Basilicam D. Virginis matris anno 816.

10. *Erleboldus*, decimus Augiæ Abbas, præficitur anno Domini 823. per resignationem Hettonis. Fuit sanguine junctus S. Meinrado, Comiti de Sulga, Presbytero & Eremitæ. Præfuit sapienter & laudabiliter annis 15. Donatur liberaliter à Ludovico, Caroli filio. Habuit sua ætate Monachum Wytinum, vatem ac Prophetam, qui varias habuit visiones, quarum etiam *Regino* in suis Annalibus mentionem facit. Obiit anno 838. Ejus temporibus allatae sunt in Augiam à Rathulpho Veronensi Episcopo reliquiæ sanctorum Martyrum, Marci, Valentis, Syneffii, ac Theopontii.

11. *Ruthelinus* eligitur concordibus fratrum suffragiis post Erleboldi resignationem: præest quatuor annis ærumnoso sæculo, & idcirco se Abbatia propter tumultus, quos excitant filii Imperatoris Ludovici, abdicavit anno 842.

12. *Walafrius*, cognomento Strabo, à vitio oculorum, vir doctus & insignis sæculi Historiographus, eligitur, anno 842. Is duobus libris scripsit vitas S. Galli & Othmari, Sangallensium Abbatum, à Gosberto Abbate Sangallensi rogatus: Apocalyp-

Brulohij

Chronologia
Monasterio
sua Germana

S. III

psin item S. Stephani Romani Pontificis. Donatus est liberaliter & privilegiatus ab Imperatore Ludovico Pio. Præfuit annis septem. Obiit vero anno Christi 849.

13. *Chalcionius*, alibi *Volcvinus*, eligitur anno 849. Præfuit annis 9. Obiit anno 858. De eo enim aliud nihil reperitur, posteritati usquam commendatum.

14. *Walcharius* eligitur anno 858. Præfuit annis sex. Obiit anno 864. Tribus annis ante ipsius ex hac mortali vita egressum, hoc est, año 861. trucidatus est in Helveticis nemoribus S. Meinradus, conventualis antea in Divite Augia, filius Bertholti Comitiss de Sulgow ad Danubium habitantis.

S. Meinradus occiditur.

15. *Hatto* secundus eligitur anno 864. Præfuit annis septem sub Imperatoribus, Lothario & Ludovico secundo. Obiit anno 871.

Zurzachium.

16. *Rutho*, alibi *Rudilo*, eligitur anno 871. Præfuit annis 16. & aliquot mensibus tempore Caroli Calvi Imp. qui sumto à Judæo Zedechia veneno obiit Mantuæ. Habuit iste Abbas beneficium Carolum Crassum Imperatorem, Emmæ filium, qui Abbatiam & pagum Zurzazensem in gratiam petentis conjugis suæ, Dominae Richardis, dono dedit, & incorporavit diviti Augiæ, ubi volebat esse suum sepulchrum. Id factum esse legitur in arce & Palatio Imperiali Bodmen 14. Octobrium anni à nato Christo 881.

Carolus Crassus interficitur.

17. *Hatto* tertius, ex Franciæ regum stemmate natus, vir magnæ prudentiæ & sapientiæ, eligitur in Abbatem divitis Augiæ anno 888. quo Carolus Crassus Neydingi ad Danubium interfectus est. Præfuit Augiæ diviti 26. penè annis, Elwangenfi Abbatia annis septendecim, Monasticaeque hujus gubernationis anno 4. Moguntiam evocatur ad Archiepiscopalis sedis regimen, anno videlicet 892. ab Imperatore Arnolpho, ubi præfuit annis uno & viginti. Construxit in Augia divite Cellam sive templum S. Georgii, ad quod multos pagos contulit Arnolphus Imperator in ditione Scherenfi & Barenfi tractu Danubiano sitos. Sub hoc Abbate dono dedit Arnolphus privilegia diviti Augiæ in pago Susmarahusen anno Domini 892. Hic Hatto Im-

to Imperatoris Arnolphi filium, Ludovicum, ab Augustæ Vin-
delicorum Episcopo Adalberone baptizatum, ex lavacro su-
scipit, quem iccirco Imperator postea in publicis etiam diplo-
matibus Monasterio datis Compatrem suum appellare est soli-
tus. Cognominatur ab annalium scriptoribus Hatto iste ma-
lus, propterea quod Albertum Bambergensem Comitem impie
prodiderit, ac Henrico Aucupi, Saxonæ Duci, tandem ad Im-
perii decus evecto, insidiatus sit. Obiit anno Christi 913. Vide
de eo plura in Episcopis nostris Moguntinensibus, & in Ursper-
genfi Abbate.

18. *Hugo* præfuit per unum tantum annum.

19. *Tbietingus* eligitur anno 915. Præfuit tribus annis. Sub
eo sanguis Dominicus scribitur ex Hierosolymis transmissus esse
in Augiam divitem à rege Aza, qui concupivit videre faciem Ca-
roli Magni, incitatus rerum ab ipso gestarum magnitudine. Per-
timuit autem Carolus transire mare, iccirco Aza rex Romam ve-
nire decrevit, quo ut Carolus etiam properaret, oravit; sed ad-
versa valetudine impeditus Aza, cum in Corsicam venisset, fessus
& ægrotus ibi mansit, ad quem Carolus legatum misit Hunefri-
dum, Historiæ Dominum, qui varia ac pretiosa accepit dona ab
Aza ad Imperatorem Carolum ferenda, & inter cætera particu-
las etiam de cruce Dominica auro & gemmis inclusas.

*Augia re-
liquis &
sanguine
Domini-
co dona-
tur.*

*Carolus
M. vide-
re deside-
rat Rex
Aza.*

20. *Heribrechtus* præfuit decem annis, electus anno 918.

21. *Lindbardus* vel Luithardus, religiosus princeps, fit Abbas
anno 928. ex ejusdem loci præposito. Sedit ad clavum Ecclesiæ
annis quinque.

22. *Alavicus* eligitur anno 933. Præfuit annis 25. Huic
Otho Imperator plurima contulit anno 949. quod Dalenheimii
actum est.

23. *Eccenbardus* successit anno 958. Præfuit 14. annis, sed
non admodum utiliter. Est conditor templi ad S. Joannem.
Ejus temporibus ad summam angustiam & inopiam res cœnobii
hujus ante paucos annos opulentissimi redactæ erant, iccirco ab
Othone Imperatore exauthoratur, apud quem à Conventuali-
bus accusatus erat, quod inutiliter præesset.

E 3

24. Ro-

Brusohij

*Chronologia
Monasterii*

in Germania

S. III

X

24. *Rodemannus*, Sangallensibus Monachis mire in visus, ex præposito in Abbatem constituitur ab ipso Imperatore Othone Magno anno 972. Præfuit laudabiliter, utilissime & felicissime annis 13. egregie recuperans amissa ab antecessoribus aliquot negligentibus patribus familias.

25. *Witego vius* eligitur anno 985. Præfuit Abbatiae Augiensi annis 12. Condidit facellum S. Pyramini, & ambitum cœnobii. Fecit duas cruces de auro & gemmis. Vita ipsius descripta est à præposito ejus loci *Burcardo*, egregio ac famoso sui sæculi versificatore. Illustravit pulchris structuris summum templum, & id dedicari fecit in honore Cœlorum reginæ Virginis, ac Sanctorum Apostolorum Petri & Pauli. Condidit Sacellum S. Bartholomæi, & aliud Sanctorum Erasmi & Heraclii, aram cum admirabili speculo, suggestum, & in eo aram S. Oth. naro dedicatam. Hæc ædificia omnia tali carmine à Monacho *Burcardo* nobilitata & celebrata esse leguntur.

*Floreat in quantis ornatibus Augia scelix
Hac in structura, quam fecit nobilis Abba,
Dans studium Christo, qui nomen habet Witigowo:
Inquisita refer. Quid plores Augia mater
Auctrix cunctorum Domino donante honorum?
Vertice crispantes aut quid divellere crines
Tu conare, genas aut dilaniare tenellas?
Quid ve rigans lachrymis malas, residere videris
Vultu submisso, veluti sub carceris antro?
Quid pia mater habes, quod sic tua tempora deses
Aureole pacis semper vernantia ramis?
An donis Domini sic vis ingrata videri?
Anne recordaris, miteas quo stemmate lucis?
Ipse tibi talem quomodo concessit honorem,
Semet, in orbe locus de quo non jactitet ullus.
Nam pietate sua sic disponente remota
Omnibus è terris speciali pace quiescis.
Libertate potens, terrena negotia spernens,
Soli Domini tantum sociaris amori:*

Quod

Quod libertatis laus creditur esse perennis,
 Servitioq; sacre fervens devota Mariae,
 Aureus in terris cuius thorus ipsa vocaris.
 Quod speciale decus tibi contulit ipse benignus,
 Inspirata sacro genuit quem Pneumate Virgo.
 Cur non exultas opibus, quae plena redundas?
 Quod super astra volat, quicquid naris unda ministrat,
 Quidquid gignit humus, tibi suppeditatur in usus.
 Dico letanter, gaude nunc Augia mater
 Da studium Christo, ne nos fortuna sinistro
 Cum pede prosternat, nobis & gaudia demat,
 Munere pro tali: cum sis felicior omni
 Mundo. Quam felix est & tuus ille fidelis,
 Subtilis talem tibi qui conjungit honorem,
 In quo damna vales culpam tergere sordes,
 Tantorum sordes operum: Deus accipe clemens.
 Hoc velit ipse Deus, qui constat trinus & unus,
 Ut Witigowo pater valeat, jubeatq; potenter,
 Ac ipsius Amen vivat per secula nomen.

Fuit Abbas iste Witigovius vel Witigowo rarissime domi, sed aut Romae, aut in aula Othonis tertii. Extant de ejus laudibus tales etiam versiculi, ab eodem versificatore Burcardo scripti.

Dicitur os regis, populorum lingua salubris
 Inter Catholicas primas rutilando columnas:
 Regum rectores, Comitum docet atq; cohortes,
 Rege jubente, suis parent simul omnia dictis.
 Contra velle suum vertit se nemo retrorsum.
 Esse manum regis nam plebs hunc predicat omnis.

Fuit aliquando Romae, ubi à Pontifice crystallina lagenula donatus est, quae plena scribitur fuisse sanguinis Dominici. De tali dono extat epigramma tale ejusdem Burcardi.

Dic & Apostolicos cum viseret ille patronos
 Romae, post reditum quod ferat inde bonum?
 Respondet Augia:

Quod

Burcardij

Chronologia
Monasterio

in Germania

S. M.

*Quod dedit ipse mihi, licet essem pectore tristi
Tale fuit donum, quo non pretiosius ullum,
In quo poscendo speciem - - - - -
Vas Crystallinum Christi de sanguine plenum.*

26. *Alavicus* secundus eligitur anno 997. ab Othone tertio Imp. à quo etiam privilegia consecutus est. Præfuit tribus annis, consecratus Romæ à Pontifice Max. Gregorio V. Succesit tandem Wilderolpho, Episcopo Argentinensi, in Episcopatus gubernatione anno 1000. electus & confirmatus ab eodem Othone tertio Imp. Rom. cui in primis charus fuit, ut ex epistolis patet, quas Imperator ipsi Abbatiam adhuc gubernanti scripsit. De eo vide etiam Opus nostrum de Germaniæ Episcopatibus.

27. *Wernhartus* Alawico ad Episcopatum evocato succedens præfuit annis sex.

28. *Immo*, Monachus Gorziensis, & Abbas Prumiensis, homo severus & vere Stoicus, ad Augiensi Abbatia clauum anno Domini 1006. non quidem eligitur, sed ab Imperatore Henrico Claudio, contra Henricum quendam ex conventu Augiensi legitime electum, intruditur. Is cum tyrannus verius esset quam Abbas, osorq; potius Monachorum quam pater, non rector, sed vastator Monasterii & expulso Conventualium, ob hanc ipsam corruptissimorum morum suorum petulantiam & importunitatem, post biennium mox ab eodem Henrico rege exautoratur.

29. *Berno*, aliis Bernhardus, Monachus cœnobii Prumiensis in Vestriæ regno siti, constituitur successor Immonis ab Imperatore Henrico secundo. Erat is vir doctus, comis, & pacificus: præfuitq; annis 40. pie & laudabiliter, quibus collapsam penè Abbatiam præclare instauravit & exiit. Appellabat se in publicis scriptis egregio humilitatis exemplo Bernonem pastorem. Consequutus est anno 1032. à pontifice Joanne Vicesimo ejus nominis omnium privilegiorum suorum confirmationem & ornamenta pontificalia omnia: privilegia item ab Henrico secundo Imp. Rom. anno 1016. Scripsit varia, Epistolas ad Henricum Imperatorem de vera laude regis: Tractatum de adventu Domini ad Arribonem, Archiepiscopum Moguntinum: tres libros de

*Humili-
tatis ex-
emplum.
Abbas
πλοργά-
φ.*

de Musica ad Pilegrinum Archiepiscopum Coloniensem: Librum de jejuniis Sabbati: librum de jejuniis 4. temporum: librum de mensura Monochordi: Vitam S. Ullrici Episcopi Augustani: librum de officio Missæ, & alia plurima. Erat vir eloquens & humanissimus. Construxit summam Basilicam Augiensem. Obiit septimo Junii, anno Domini 1048. Sepelitur in Sacello S. Marci plenus dierum.

30. *Ullricus* ex decano fit Abbas an. 1048. constitutus ab Imp. Henrico tertio. Præfuit uno & viginti annis. Hujus ætate fuit in Augia & consecravit ibi in die S. Clementis aram S. Alberti Rom. Pontifex Leononius, qui antea Bruno dictus. Præfuerat aliquamdiu Episcopatu Tullensi. Obiit anno 1069. Vacabat post ejus ex hac vita discessum Abbatia per integrum annum: non poterant enim ambitiosi Monachi convenire in electione Abbatis, donec Imperator Henricus dominum ipsis constitueret, quod factum est anno Christi 1070. Tum enim, in pœnam discordium ac dissentientium suffragiorum, invitis Monachis, electus est, qui sequitur.

31. *Menradus*, alibi Meginhardus, Saxo natione, ex Abbate Hildesiano Abbas divitiis Augiæ designatus præficitur ab Imperatore Henrico tertio, apud quem largitionibus sibi ad eam patefecerat aditum, *Lamberto Schaffnaburgensi* teste. Cum itaq; Monachos Augienses parum sibi haberet propitios, Imperator vero quotidianis exactionibus ei nusquam non obstreperet, pertæsus talis gubernaculi, post elapsum, cum aliquot mensibus, annum, gubernationem Henrico Imperatori resignans, Hildesiam rediit: homo omnino parum, aut nihil religiosus.

32. *Rupertus*, aliis Rudolphus, antea Abbas montis Monachorum amœnissimi cœnobii in Bambergæ, præclara Ostrofrancorum urbe, cognomento numularius, vulgo *der Pfenning Sammler*, propter immoderatum pecuniarum studium sic dictus, intrusit se anno Domini 1071. donationibus in Abbatia Augiensis possessionem, non intrans, ut de eo *Lambertus* ait, per legitimæ electionis ostium, sed irrumpens potius per Simoniacæ pravitatis cuniculos. Iccirco ab Alexandro Pontifice anathe-

F

mate

Brunschwig

Chronologia
Monasterio
in Germania
S. M.

mate percussus, ex Augiensi Abbacia cedere coactus fuit, qui Bambergensem prius amiserat. Sic idem ei accidit, quod in fabula cani frustum carnis gerenti, & aviditate quadam captanti etiam umbram, ac ita amittenti id quoq; quod antea præfens & in promptu erat. Sic miser Rupertus intra duas fellas (quod dicitur) sedisset, omniq; frustratus spe pauper vivere coactus fuisset, nisi Hermannii Bambergensis Episcopi ope Gengenbacensis Abbatiæ gubernationem apud Monachos, quibus adhuc ignotus deditus, consequutus esset. At cum ibi etiam avaritiæ studiis totus deditus, neminem vellet recipere in ordinem, nisi qui pecunias numerasset plurimas: mox ab ejus loci monachis unâ cum alio quodam, quem secum ex Bambergâ participem ac socium consiliorum suorum adduxerat, occiditur & trucidatur.

*Avaritia
punita.*

*Schaffhu-
sianum
Monaste-
rium.*

33. *Eckhardus* secundus, Comes à Nellenburg, Eberhardi Comitis ex Domina Ida filius, ejus videlicet, quem habuit Monasterium Schaffhusense fundatorem anno Domini 1056. Ulrichi, Treverensis Archiepiscopi, germanus frater, constituitur Abbas, adhuc Juvenis, ad preces & petitionem patris Eberhardi ab ipso Imperatore Henrico quarto, anno 1072. Præfuit annis 17. Favit & adhæsit Rudolpho regi contra Henricum quartum electo, & ab Henrico quarto (qui obsidione Sidmaringum cinxerat) ejecto ex universa Suevia. Gessit bellum contra Abbatem Sangallensem, Ulricum tertium. Anno 1077. Romam petiturus, captus est apud S. Dominicum, sed auxiliis Pontificis & Comitissæ cujusdam Mechtildis donatur iterum libertate & manumittitur. Fama vero Augiensibus fingente, Abbatem obiisse, Ulricus Abbas Sangallensis Abbatiâ Augiensem vi occupat. Sæpe pugnatum est inter utriusq; Cœnobii subditos, semel vero cruentissime prope Feltheimium, ubi Wetzilo, Comes Burglensis, à Bertholdo, Marchione Zeringensi, trucidatus est. Accersitus Eccardus iste tandem à Guelphone, Augustam oppugnante, ad Episcopatus Augustani gubernationem, dum est in itinere, & Augustam tendit, lethali morbo corripitur. Jubens itaq; sese ad Augiam suam revehi, post pauculos dies ibi viam universæ carnis ambulavit, anno Christi 1089.

*Sidma-
ringum,
Suevia
oppidum
ad Danu-
bium.*

*Bellum
inter Ab-
bates Au-
gias & S.
Galli.*

34. *Ulricus*, Baro de Lupffen, ex præposito Abbas factus Welfonis iussu, unanimi consensu Capituli contra Imperatorem Henricum quartum anno 1089. consecratur ab Urbano Rom. Pont. in Concilio Placentino, præfente Gebhardo Episcopo Constantiensi. Præfuit annis 34. Obiit anno 1123.

35. *Rudolphus*, Baro à Bottenstein, frater Mangoldi Abbatis Sangallensis, præfuit huic Augiæ divitis monasterio 9. annis. Obiit anno 1132.

36. *Ludovicus*, Comes à Pfullendorff, Suevus, præfuit annis quatuor. Trucidatur à suis ministerialibus, indutus pontificalibus ornamentis omnibus, Tutlingi ad Danubium in ejus oppidi templo. Sepelitur in Augiæ Basilica majore ante facellum S. Laurentii. Hic notandum obiter, eo loco, ubi nunc est patibulum Pfullendorffense, fuisse residentiam horum Comitum, quam Domina quædam Pfullendorffensis una cum oppido devorasse & abligurivisse legitur in meris Truttarum, nobilium piscium, jecineribus.

37. *Ulricus*, Comes Zolleranus, nobilis sanguine, sed moribus & vita nimium ignobilis, præfuit diviti Augiæ per unius saltem anni spatium.

38. *Otho*, liber Baro de Bottenstein, eligitur contra Fridoleum. Præfuit tribus annis, & exauthoratur à rege Conrado. Deinde epilepsiam incidens, brevi post obiit.

39. *Fridello* vel Fridoleus, liber Baro de Heydeck, præfuitur anno 1141. Præfuit uno & viginti annis. Consequutus est privilegia ab Innocentio & Eugenio Pontificibus.

40. *Ulricus*, frater Fridolei Germanus, Baro de Heydeck, eligitur anno 1162. ex præposito in Abbatem. Præfuit 10. annis, & incidens incurabilem morbum resignavit dignitatem his, à quibus ad eam prius evectus fuerat.

41. *Diethelmus*, Baro à Krenckingen, Dominus in Weiffenburg, constituitur Abbas ab Imperatore Friderico Barbarossa. Præfuit annis 37. Scribebat sese modesto titulo humilem ministrum Ecclesiæ Augiensis. Consecratur Romæ à Pontifice Urbano. Hujus temporibus emit nobilis Dominus Witigovius de

Brusobij

Chronologia
Monasterio
S. M.

Mons S. Michaëlis, Ulme. de Albeck montem S. Michaëlis apud Ulmam, cum omnibus attinentiis à quodam ministeriali cœnobii Augiensis, fundans ibi Xenodochium pro peregrinis pauperibus, æternis seculis manendum: ei præpositum cum aliquot Canonicis præfecit, qui sub regula S. Augustini ibi militarent, Deo & S. Triadi indefinenter studio servientes. Id Monasterium Diethelmo commendatum est à fundatore Witigovio anno 1183. præsentibus Friderico Imperatore Rom. Luitholdo duce Austriæ, Rudolpho Palatino Tubingensi, Mangoldo Comite Veringensi, & Eberhardo filio ejus, Bernhardo Comite de Hohenberg, Conrado à Schuffenriet, Diemone à Gundelfingen, Ernesto à Stuslingen, aliisque plurimis. Assumitur in Episcopum tandem Constantiensem, cui cum 12. etiam annis præfuisset, Episcopatu sese abdicans in Augia postea mansit, ubi obiit tandem anno Domini 1209.

42. *Hermannus*, Baro à Speichingen celebris familiæ ad Anasum habitantis, fit Abbas ex præposito anno 1209. Præfuit mensibus saltem octo: resignavit propter adversam valetudinem, gratias agens Conventualibus pro exhibito sibi honore.

43. *Henricus*, Comes à Kalben, eligitur anno 1210. Præfuit 27. annis. Obit anno 1237. Dederat ei prius legato missio, Pontifex Innocentius tertius in signe privilegium anno Domini 1207. in quo Romæ & in omnibus synodis Abbas Augiensis ex speciali gratia jubetur sedere ad pedes Rom. Pontificis, & tenere in manu librum Sacramentorum, Pontificiarum legum, positionumq; & ordinationum Sanctorum Patrum.

Abbas Augiensis sedet ad pedes Pontificis in Synodis.

Sesslingum.

44. *Conradus*, liber Baro nobilissimæ familiæ de Cimbris, præfuit annis 18. & mensibus duobus. Donavit liberaliter congregationis sororum S. Elifabethæ Ulmense cœnobium: quod Sesslingum postea translatum esse constat. Obit 22. Junii anno 1255. Confirmavit in arce Megdberg privilegia ab antecessore data, anno 1252.

45. *Burcardus*, Baro Heuwensis, præfuit annis sex, & anno Domini 1261. resignat Abbatiam Episcopo Constantiensi Eberhardo, qui cum ipse retinere vellet unà cum episcopatu suo possessio-

sessionem ac gubernaculum Augiensis Abbatiae, effecit Bertholdus Sangallensis Abbas tantum Romae apud Pontificem, ut ea Episcopo ademta, Monacho cuidam Sangallensi gubernanda committeretur.

46. *Albertus*, Baro à Ramstein, familiae circa Basileam tum habitantis in arce Zwingen, quae post obitum totius familiae devoluta est ad Episcopum Basiliensem, fit Abbas ex Monacho Sangallensi, & Decano Capituli Constantiensis anno 1262. Praefuit annis adhuc 1273. & 1286. Habitavit plerumque in arce Sandeck. Arx Zwingen.

47. *Henricus*, nobilis à Klingenberg, Protonotarius Imperatorius, legum doctor, & Episcopus Constantiensis, praefuit huic Abbatiae sub gubernatoris vel Administratoris titulo annis decem prudentissime, sed an, vel quando resignavit, nusquam reperitur. Obiit anno 1306. Aliud ferè de eo habetur nihil. Vide Constantienses Episcopos nostros & de hoc & aliis ex Augia hac defunctis.

48. *Diethelmus*, Baro de Castel, illustris ac nobilis familiae supra Constantiam habitantis, praefuit 34. aut, ut alibi invenio 36. annis, non Conventualis Augiensis, sed Abbas domus S. Petri extra muros Constantienses trans pontem sitae, ubi cum summa laude praefuerat diu, varia aedificans & praecclare construens. Reformavit iste coenobitas suos Augienses, quos vestem Benedictinae professionis aliquamdiu abjectam & neglectam resumere iussit: Condidit ipsis Refectorium & Dormitorium, ubi eos exemplo veteris & omnium primae Monasticae disciplinae simul omnes cohabitare voluit: at ipsi impatienter eam Reformationem ferentes, conquesti sunt de Episcopi severitate apud cognatos suos, apud quos tamen Episcopus suum ceptum & consilium facile tutatus est. Monachi tam diu in eum seditiosi erant, donec effecissent, ut anno Domini 1320. ab Henrico Furstenburgensi Comite caperetur. Tandem liberatus non tam frequens in Augia divite quam prius, sed plerumque Steckbornii habitabat in aedibus firma turre munitis, quas ipse sibi construxerat. Sub hoc Abbate incorporata est Augiae Ecclesia Ulmensis & Steckbornii opidum ad inferiorem la-

Brusobij

Chronologia
Monasterio
in Augia
S. III

cum Acro-
nianum.
Schopula. Steckbornensis anno 1327. Fuit in eadem divitis Augiæ insula, ad lacum, arx quædam Schopula dicta, sed quo tempore, aut à quo condita, id omne ignoratur, & ex memoria hominum evanuit. Hoc tamen certum est, Gebhardum Ratisbonensem Episcopum, primum in arce Wulffingen prope Danubiū, postea in hac arce Schopula captivum detentum esse propter læsam Imperatoriam Majestatem. Fuit & imperiale ibi palatium, unde versus: *Nec procul hinc domus est regali stemmate fulgens.* Hoc à Diethelmo reædificatum est anno 1312. nova domus nominata.

Nova do-
mus. Obit Abbas iste anno Domini 1342.
49. *Eberhardus*, Baro de Brandis, brevi quidem statura, animo vero nequaquam pusillo præditus, præfuit Abbatæ Augiensi infelicitè admodum annis 37. Huic sese opposuit Diethelmus de Krenckingen, sed frustra. Impetraverat enim jam Eberhardus cum Pontificiam consecrationem & confirmationem, tum Cæsaris Caroli Quarti investituram Regalium: ac etsi ipse ad Cæsarem non perveniret, tamen ejus nomine juravit fidelitatem Ulrico Episcopo Constantiensi, anno Domini 1349. Obit in die S. Michaëlis anni 1384.

50. *Mangoldus*, Baro de Brandis, ex matre nobili fæmina de Kaltern Athelina editus, præfuit per unius saltem anni spatium, minus diebus 17. factus ex præposito Abbas: & eodem anno Episcopus etiam Constantiensis: Volebat restituere res cœnobii, & re sarcire quod esset ab antecessore neglectum, sed fata restiterunt: nam non diu præfuit. Habitabat frequens in turre Steckbornensi, unde equitaturus aliquando, cum conscenderet equum, subitanea morte è medio sublatus est, non sine porrecti veneni suspitione. Confule de eo amplius Episcopatus nostros. Sepelitur in basilica Augiensi cum tali epitaphio: *Anno Domini 1384. octava KL. Novemb. obiit Mangoldus de Brandis, Abbas monasterii Augiæ majoris, Episcopus electus Constantiensis.* Contendit aliquando cum S. P. Q. Constantiensi: cumq; ejus urbis aliqui piscatores temerario ausu Abbatem contemnentes, in aquis ejus piscarentur, quinq; ex eis coepit & proprio digito suo excœcatus in urbem remisit: Constantienses indigne id ferentes Schopulam arcem

Schopula

arcem

arcem & alia quædam Monasterii domicilia exusserunt, & incendio devastarunt. *arx exuritur.*

51 *Wernberus*, Baro à Roseneck, præfuit 18. annis in summa rerum angustia, cœnobio ab antecessoribus suis ad extremam inopiam redacto. Abbas capiebat cibum ad S. Petrum apud secularem quendam sacerdotem, habens unum tantum album equulum, quo singulis diebus & ad cœnam & ad prandium deferretur. Neque tunc quicquam erat vel studiorum, vel Cerimoniarum Ecclesiasticarum in cœnobio Augiensi. Obiit anno Domini 1402.

52. *Fridericus*, Comes de Zollern, ex monacho Abbas factus præfuit annis 25. Eligitur in Majo anni à nato Christo 1401. Vir pius, & religionis non obscure studiosus, sed non adeo doctus. Exauthoratur igitur à pontifice Rom. Sed quia Fridericus Sigismundum Imperatorem cum conjugè Domina Barbara, aliisque magno loco natis Dominibus hospitio exceperat perhumano, cum ex Concilio Constantiensi animi aliquando & recreationis causa Imperator egressus esset in Augiam divitem, à quo Imperatore privilegiatus erat ipse de perpetua Abbatiæ possessione: cedere nequaquam voluit, sed Abbatiam grunnentibus etiam quibuscunq; salvam retinuit, contra Hornbergensem quendam à Pontifice designatum. Obiit tandem anno Domini 1427. prima Augusti. Sepelitur in summa Basilica Augiensi, ante aram Trinitatis.

53. *Henricus*, liber Baro de Hornberg, intrusus à Pontifice primum contra Zolleranum, postea contra Monachorum voluntatem, mortuo Zollerano, non diu superstes mansit. Cum enim præfuisset septimanis 14. & duobus diebus, decessit ex mortali hac vita, Zolleranum sequutus, non sine porrecti veneni suspicionè. Sepelitur in Ecclesia majori anno Domini 1427. 14. Novembrium. Vixit ea ætate in cœnobio Augiæ divitis *Conradus Baro de Cimbern*, eximus sui seculi versificator, qui tali carmine statum Augiæ deplorasse legitur.

*Augia Regalis, dives quandoq; fuisti
Nunc talis, qualis, quia plurima damna tulisti.*

Augia

*Baro de
Cimbern
Versifica-
tor egre-
gius.*

Brusobij

*Chronologi-
Monasterio
ria Germa-
S. III*

Augia Regalis tu per multos tribulata
Sed fecunda malis in multis debilitata.
Augia sublimis te primitus annihilavit.
Flamma duplex hyemis: hinc vis te præcipitavit.
Tu captivato pastore tuo doluisti,
Et male tractato, sibi re compassa fuisti.
Incumbunt a vidi post raptores generales
Tollunt impa vidi, primog. ministeriales
Res tibi collatas à Principibus re verendis,
Sorbent sublatas ac insidiantur edendis.
Hi defensores humiles quandoq. fuerunt,
Nunc se raptores crudeles constituerunt.
Lis tibi Papalis quæ deposuit Fridericum,
Et contentorem fidei sacræ violentum,
Reddere commissum sibi dum negat ipse talentum.
Hæc sunt & plura, ledendi te tamen illa
Maxima: & urbs Ullma, tua quondam regia villa.
Cur jam non mœres opido quæ plena redundabas.
Dico luctanter, desce nunc te Augia mater,
Da studium Christo, ne nos fortuna sinistro
Cum pede prosterнат, nobis & gaudia demat.
Nam pietate sua sic disponente remota
Omnibus è terris speciali pace quiescis
Libertate potens, terrena negotia spernens.
Solius Domini tantum socieris amori,
Servitiog. sacræ fervens devota Mariae.

54. *Fridericus*, liber Baro de Wartenberg, dictus Dominus de Wildenstein, ex vetusta & nobili admodum familia natus, Conventualis ad S. Blasium in nemore Hercynio, & præpositus apud Klingenovium prope Basileam, postulatur à circumiacentibus Regulis ac Monasterii Vasallis, & à Comitibus, ac Baronibus sibi sanguinis necessitudine conjunctis, cænobii Augiensis casum dolentibus. Etsi autem & alii duo, Baro videlicet de Gundelfingen, Canonicus Constantiensis, & Albertus, Baro de Saxen, Conventualis Einsidensis, eandem prælaturam Romæ ambi-

Hyper-
meter.

Wilden-
steinio-
rum fa-
milia.

ambirent: tamen Fridericus clavum apud Martinum 5. Pont. Max. quem antea in Augia divite magnifice tractarat, tempore Constantiensis Concilii, Romæ facile obtinuit. Anno igitur Domini 1428. præsidere cœpit cœnobia, cujus ipse merito suo secundus Pyrminius, hoc est, reparator & secundarius fundator appellari potest. Reformavit Augiam ad observantiam & regulam S. Benedicti. Et, cum inveniret tantum duos ibi Barones, Henricum, Comitem de Lupffen, & Joannem, Baronem de Rosenfeld, qui tamen ambo relicta religionis professione discedebant propter summam cœnobia penitus exhausti inopiam, primus iste conventum ex nobilibus collegit, advocatis primum aliquibus ex D. Blasii cœnobia, qui sacra facerent. Invenit Monasterium pauperimum, quod sua diligenti gubernatione refarcivit undiquaque. Bibliothecam etiam collegit, doctos homines apud se aluit, à quibus plura disceret. Interfuit Concilio Basiliensi, ubi singulis diebus etiam sapientiæ auditorium ingressus, doctos audivit. Fuit ecclesiasticarum ceremoniarum diligentissimus curator, executorque; vir religioni summo studio deditus. Quamdiu præfuerit autem, nusquam invenio, quemadmodum etiam de aliis Abbatibus, qui ei successerunt, nihil fere præter nuda nomina in fastos relatum est, quod isti Abbates fortassis, ut aliqui superiorum temporum, bellis gerendis dediti essent, & seculum barbarum non haberet amplius monachos, ejusmodi annotationum studiosos, vel de annalibus posteritati relinquendis curiosos.

Augia restauratur assuntis nobilibus personis.

Friderici Wildensteinii amor in Literatos.

55. *Joannes* ab Hunwill, nobilis genere, ex Conventuali Abbas designatur. Sed quo anno id factum sit, vel quamdiu ad clavum sederit, id omne incertum est.

56. *Joannes Pfauserus* à Norsteten, nobilis & Conventualis, Baccalaureus Viennensis Academiæ, successit Joanni ab Hunwill. Dicebatur vulgo paranomasia quadam *Sauserus*, quod omnia abliguriret, & tantum convivii & comestationibus delectaretur.

Prodigium quidam Sauserus dicitur.

57. *Martinus*, Comes de Weissenburg, ultimus de Comitibus, Pfausero è vivis sublato subrogatus. Aliud de eo habeo nihil.

G

58. *Geor-*

58. *Georgius* Piscatoris, ex *Zuifalto* duplicium *Aquarum*, *Wirtembergensi* cœnobio, ad *Augiæ* gubernationem assumtus, præfuit quatuor annis & prudentissime & utilissime. Mediocriter enim *Monasterii* res & facultates instauravit & auxit.

Hohen-
krebe,
arx He-
govia.
59. *Marcus* à *Knœringen*, ultimus ejus loci *Abbas*, contendit anno Domini 1512. cum *Episcopatu* *Constantiensi*. In ea diffensione arx *Hohenkrehe* à *Sueviæ* confœderatis vastata est. Postea anno Domini 1540.

60. *Joanni a Wetza*, *Episcopo* *Constantiensi*, & *Archiepiscopo* *Lundensi*, *Abbatia* gubernationem resignavit, qui eam ipsam *Abbatiam* *Episcopatu* *Constantiensi* consensu *Romani* *Pontificis* incorporavit. Præfuit iste *Episcopus* *Joannes* *Constantiæ* annis decem. Obiit apoplexia *Augustæ* in frequentissimis *Principum* *Comitiis* à *Divo* *Carolo* *V.* habitis, anno Domini 1548. decima quarta *Junii*, ætatis suæ anno quinquagesimo nono: unde, sed curato prius solenni pompa funere, prosequentibus usque ad ipsas urbis portas omnibus *Principibus*, ad *Augiam* hanc divitem elatum est cadaver plumbeo loculo, & honorifice ibi humatum, cum tali elogio, cujus author est *Doctor* *Andreas* *Mafius*, egregius vir, plurimarum linguarum cognitione illustris, Reverendissimi *Episcopi* (dum viveret) *Secretarius*. Carmen est *Tricolon* *Tetrastron*.

O vanas hominum spes, fera ludere
Quas gaudent vicibus fata latentibus!

O duras nimis Orci

Leges! vindice nemine,

Sontes innocuis, Regibus assecras,

Infirmis validos, & pueris senes,

Sistit quemq; sua ut fors,

Æquas exitio pari.

Sic sic quem tulerat leta *Sicambria*

Wetza stirpe satum, sanguine nobili

Formarat, tenerosq;

Agrippina *Colonia*

Clariss

Claris artibus & moribus optimis
 Annos, in stabilem nominis incliti
 Spem famæq; perennis:
 Mox quæ ætas daret insequens.
 Cujus prima adolescentia Maximo
 Virtutis specimen Pontifici dabat
 Præclaræ, quoties ex-
 Plerat credita munia.
 Quem Rex consiliis Cimbricus intimis
 Adno vit juvenem: antistitis & sacro
 Auxit munere Lunda,
 Debinc fidum comitem fuga
 Per terram usq; sue, per mare comperit.
 Cuiq; arcana sacro pectore condita
 Quintus Carolus annos
 Ausus credere bis decem,
 Magnis imperii non sine commodis
 Fortunisq; sui: qua Rhodanus meat,
 Qua Batisq; Tagusq;,
 Qua Rhenus fuit impiger.
 Qua flavo Tiberis labitur agmine,
 Longus qua vebit Istrum alveus uberem,
 Ad reges populosq;
 Ferre oracula jusserat.
 Quem prompto eloquio, leniter, acriter
 Divini innumeris viribus ingenl
 Lingua deniq; quavis
 Sensus Cesaris abditos
 Pandentem stupuit Gallia, Betica,
 Et Germania lata & Latium potens,
 Hunnusq; advena pugnax,
 Tota Europaq; Quem tuis
 Postremum inclita Constantia præsidem
 Sacris jam labefactis nimum, accipis:
 Denos & colis annos
 Prudentem, vigilem, & pium.

G 2

En

Brulohij

 Chronologia
 Monasterio
 sua Germania
 S. III

En dum se meritis sperat honoribus
Tandem posse frui: Prò dolor, invida
Fallunt fata viri spem:
Urna fors male condita
Ferali extrahitur: Dira apoplexia
Extinguit subito: funera Principum
Omnis perficit Ordo
Augustæ: unde clientuli
Multis cum lacrymis, huc humeris suis
Portarunt omnes, heu, triste cada veris,
Liquerunt tumulos, hoc
Luctus pignora perpetis.
Quam primus ditioni addidit insulam
Susceptæ, ut decoret primus Episcopus
Æternæ monumento
Famæ, & numine consecret.
Ergo quisquis ades, tristia contuens
Magni fata viri: Manibus optima
Tantis cuncta precare, &
Sortis vive memor tuæ.

Banibum.

BANTHUM, quod hodie corrupto & abbreviato vocabulo *Banz* dicitur, in dextra descendente à Voitlandiæ montanis versus Franciam Orientalem Mœni, inter Liechtenfelsum & Staffelsteinum oppida, dextram versus in altissimi montis vertice situm: olim insigne & novem robustissimis turribus firmatum ac præclare communitum Castrum, primum Baronum à Banth, tandem per matrimonii contractum Marchionum Vohenburgensium, qui latissime tum dominabantur, ad castra videlicet Schaumburgum & Sonnenburgum usq; item ad confinia Herbipolensium ac ad Gelenhufium usq;. In quo castro S. Chunigundis nutrita & à S. Alberade educata esse legitur. Nunc vero cœnobium D. Benedicti, Herbipolensis diœceseos: id fundatum legitur in S. Dionysii honorem

Marchiones à Vohenburg.

S. Chunigundis ubi educata.